

ประสบการณ์การให้การดูแลของพยาบาลและการได้รับการดูแล
 ของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์

The Caring Experiences of Nurses and HIV/AIDS Patients

มาลี ประทุมศรี
 Malee Prathumsri

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Nursing Science Thesis in Adult Nursing

Prince of Songkla University

2542

(1)

Order Key... 18601
 BIB Key... 156129

เลขหมู่... RC607.A26 266 2542
 เลขทะเบียน... 1
 1, 191.81. 2542

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประสิทธิภาพการให้การดูแลของพยาบาลและการได้รับการดูแลของผู้ติดเชื้อ
เอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์
ชื่อผู้เขียน นางมาลี ประทุมศรี
สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่
ปีการศึกษา 2541

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายและอธิบายประสิทธิภาพการให้การดูแลของพยาบาล และประสิทธิภาพการได้รับการดูแลของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ จำนวน 6 ราย และพยาบาล 5 ราย ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา ซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2541 ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การบันทึกภาคสนาม และการบันทึกเทป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดัดแปลงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลของโคไลซี ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความหมายและพฤติกรรมการดูแล ผู้ป่วยและพยาบาลให้ความหมายสอดคล้องกันใน 4 ลักษณะคือ 1) ช่วยเหลือเพื่อผู้ป่วย ได้แก่ช่วยให้เกิดความสุขสบาย ช่วยเหลือเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อน ช่วยบรรเทาความเดือดร้อน และช่วยเหลือจนวาระสุดท้ายของชีวิต 2) ให้ความอบอุ่นใจไม่ให้โดดเดี่ยว ได้แก่ เอื้ออาทร สนใจเอาใจใส่ และถนอมจิตใจห่วงใยความรู้สึก 3) สร้างกำลังใจให้สู้ชีวิต ได้แก่ เยียวยารักษาใจ และปลุกสร้างพลังใจและ 4) เคารพเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ได้แก่ยอมรับความเป็นบุคคลและส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ โดยความรู้สึกจากการได้รับการดูแลของผู้ป่วย มี 4 ลักษณะ คือ 1) มีความสุขทางใจ 2) รับรู้ความมีคุณค่าในตนเอง 3) เกิดกำลังใจต่อสู้ชีวิต และ 4) ตระหนักในคุณค่าพยาบาล ส่วนความรู้สึกจากการให้การดูแลของพยาบาล มี 4 ลักษณะ คือ 1) มีความสุขจากการให้การดูแล 2) เพิ่มพลังกายพลังใจให้ทำต่อ 3) เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและวิชาชีพและ 4) ได้เรียนรู้และเข้าใจผู้ป่วยยิ่งขึ้น โดยมีปัจจัยส่งเสริมการดูแล ตามการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาล 3 ด้านคือ 1) ปัจจัยด้านพยาบาลซึ่งผู้ป่วยและพยาบาลอธิบายสอดคล้องกันในเรื่องคุณลักษณะที่ดีของพยาบาล สำหรับระยะเวลาและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยทำให้สงสารและเห็นใจ และเกิดกำลังใจจากการให้การดูแลรับรู้ว่าเฉพาะกลุ่มพยาบาล 2) ปัจจัยด้านผู้ป่วยซึ่งผู้ป่วยและพยาบาลรับรู้ตรงกันใน 2 ลักษณะคือ ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาและมีอาการเจ็บป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ 3) ปัจจัยด้านบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย

ผู้ป่วยรับรู้ว่าเป็นเพราะพยาบาลได้รับมอบหมายให้ดูแล ขณะที่พยาบาลอธิบายว่า เพราะแบบอย่างจากบุคคลอื่น และสัมพันธภาพที่ดีในหน่วยงาน และปัจจัยอุปสรรคต่อการดูแล ตามการรับรู้ของผู้ป่วยและพยาบาล 3 ด้านคือ 1) ปัจจัยด้านพยาบาล โดยผู้ป่วยและพยาบาลอธิบายสอดคล้องกันว่า มีภาระงานมาก สำหรับคุณลักษณะพยาบาลที่ไม่เอื้อต่อการดูแล และมีข้อจำกัดด้านบทบาทหน้าที่รับรู้เฉพาะในกลุ่มผู้ป่วย 2) ปัจจัยด้านผู้ป่วย ประกอบด้วยคุณลักษณะผู้ป่วยที่ไม่เอื้อต่อการดูแล สำหรับอาการเจ็บป่วยไม่รุนแรง และเป็นผู้ป่วยสงเคราะห์คำรักษาพยาบาลรับรู้เฉพาะกลุ่มผู้ป่วย 3) ปัจจัยด้านบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องรับรู้เฉพาะกลุ่มพยาบาล ทั้ง 2 ลักษณะคือ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ร่วมงาน และญาติผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือ

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถให้แนวทางในการพัฒนาการพยาบาลผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ และเป็นแนวทางสำหรับการบริหารการพยาบาล การศึกษาการพยาบาลและการวิจัยทางการพยาบาล

Thesis Title to therapy The Caring Experiences of Nurses and HIV/AIDS Patients led to
Author include Mrs. Malee Prathumsri ed by the patients as a facilitating factor,
Major Program of, or Adult Nursing ments in the workplace identified by nurses in
Academic Year times 1998 this inhibitory factor with use) factors related to

Abstract

This phenomenological study aimed to describe and explain the caring experiences of nurses and HIV/AIDS patients. Eleven participants comprised of six patients and five nurses were purposively recruited from a hospital in Songkhla. Data were obtained using in-depth interviews, non-participant observations in conjunction with field notes and tape-recording during March to June 1998. The Colaizzi's method was applied for data analysis.

The study showed that both the patients and nurses shared similar meanings and caring behaviors in four perspectives. Firstly, **Helping** consists of four characteristics which are : *Maintaining comforts, Preventing complications, Attenuating stresses, and Helping through the dying process.* Secondly, **Emotional support to reduce loneliness** consists of three characteristics which are : *Compassion, Attention, and Concern.* Thirdly, **Enhancing willpower** consists of two characteristics which are : *Healing the heart and Empowering.* Fourthly, **Respecting human dignity** consists of two characteristics which are : *Respecting the patient as a person, and Promoting patient rights and autonomy.* Four aspects of feelings were identified by patients when they received caring which include : 1) *Psychological well-being,* 2) *Perceiving self-worth,* 3) *Increasing power to continue life,* and 4) *Recognizing nurses' valuable.* The nurse participants identified four aspects of feelings from their caring which include : 1) *Feeling happy,* 2) *Increasing motivation for caring,* 3) *Feeling proud of self and the profession,* and 4) *knowing the patient.* Participants in both groups identified three facilitating factors for caring which are : **1) factors related to nurses** include : *Good personality traits* which were identified by the patients and nurses. Only nurse participants identified that *Duration and interaction with patients lead to compassion,* and *willpower from caring* as facilitating factors. **2) factors related to patients** include :

Compliance to therapeutic regimen, and Nature of the illness **3) factors related to other persons** include : *Assignment* was perceived by the patients as a facilitating factor, which *Role model*, and *Good relationship in the workplace* identified by nurses. In addition, both groups identified three inhibiting factors which are : **1) factors related to nurses** include : *High workload* was perceived by both groups, while the patients perceived that *Characteristics of nurses*, and *Limited role-functions* were inhibiting factors for caring. **2) factors related to patients** include : *Characteristics of patients* were indentified by both groups, while *Less-severe illness*, and *Receiving free health care service* were perceived by the patients as inhibiting factors of caring **3) factors related to other persons** which are only identified by nurse participants are *Inappropriate behavior of colleagues*, and *Family's non compliance*.

The results of this study will be useful for improving nursing care of HIV/AIDS patients, nursing management, nursing education and nursing research.